

MEMO

Aan : De gemeenteraad Purmerend
Van : Wethouder Hegger
Datum : 4 september 2024
Registratienummer : 1602308
Onderwerp : Voortgang herijking armoedebeleid
Bijlagen : Geen

Inleiding

Vorig jaar is het armoedebeleid geactualiseerd en vastgesteld. De uitgangspunten zijn opnieuw tegen het licht gehouden, een aantal regelingen zijn verruimd en het college kreeg ruimte om verder te gaan met een aantal sporen van doorontwikkeling. Voor die doorontwikkeling van het armoedebeleid borduren we voort op jarenlange ervaring waarin we in contact staan met inwoners en werkers in de wijken. Met deze memo delen wij met u de stand van zaken.

Stand van zaken tot dusver: Binnen de doorontwikkeling van het Armoedebeleid werken we aan vier sporen:

1. **Onderzoek naar een stadspas**
2. **Doorontwikkeling van de preventieve aanpak**
3. **Verruiming van regelingen**
4. **Versimpeling van regelingen**

1. Onderzoek naar een stadspas

Bij de herijking van het armoedebeleid heeft u als raad gevraagd te onderzoeken wat een stadspas kan betekenen voor Purmerend en wat er nodig is om deze in te voeren. Inmiddels is dat onderzoek uitgevoerd en voorgelegd (zie: https://purmerend.raadsinformatie.nl/document/14101476/1/b_-notitie-onderzoek-opties-stadspas-gemeente-purmerend). Uw raad heeft ingestemd met het invoeren van een voorzieningenpas. De snelheid van de invoering is afhankelijk van de financiële ruimte in de begroting. Toegezegd is dat de invoering van de stadspas zal worden meegenomen in de begroting van 2025, maar als de ruimte eerder gevonden wordt, dan zal het college invoering naar voren halen . .

2. Doorontwikkeling van de preventieve aanpak

Gemeenten hebben een belangrijke rol in de preventieve aanpak. De lokale aanpak (met de verbinding van zorg, onderwijs en maatschappelijke partners) wordt doorontwikkeld en bestendigd. We nemen u mee in een aantal voorbeelden.

2.a Er op af-aanpak

De Purmerendse "Er op af-aanpak" is een preventieve methode waarbij we, na melding van een betalingsachterstand, actief contact zoeken met inwoners. Het doel is om deze inwoners preventief te bezoeken, zodat grotere schuldenproblematiek voorkomen kan worden. Op deze manier maken we direct contact (en combineren verschillende vormen van communicatie: via huisbezoek, briefkaartjes, telefoon, e-mail, WhatsApp), bereiken we (meer) inwoners en kunnen we eerder ondersteuning bieden. Deze aanpak is de afgelopen periode geïntensiveerd door meer in contact te komen met de omgeving van inwoners (zg. Vindplaatsen) zoals sportverenigingen, scholen en woningcorporaties. Zij zijn onze oren en ogen, hebben hun voelsprietten in de samenleving en zien wat er nodig is. We werken intensiever samen in de wijken met onze sociale partners. Hierdoor bereiken we meer mensen die anders niet in beeld zouden komen. Op dit moment onderzoeken we de samenwerking met organisatie "Certin" dat zorgt dat we

sneller contact krijgen met de inwoners die betalingsachterstanden hebben waardoor consultants efficiënter ingezet worden. Deze optie wordt dit jaar nog verder onderzocht en uitgewerkt.

De woningcorporatie Intermaris heeft een melding bij de gemeente gedaan van twee maanden huurachterstand. De preventieconsulent van de gemeente gaat samen met de sociale raadvrouw van Clup op huisbezoek. Ze treffen een mevrouw aan die vertelt dat zij een paar weken geleden haar man is verloren. Hij beheerde altijd de financiën. Ze is het overzicht kwijt door een lang ziekte bed van haar man en geeft aan zich erg eenzaam te voelen. We hebben mevrouw geholpen met haar financiën. Er is contact met haar zoon opgenomen en hij zal zijn moeder hierbij blijven ondersteunen. Vanuit Clup is aangegeven dat zij haar ook kunnen ondersteunen op het sociale vlak. Ook constateren ze dat mevrouw erg achteruit is gegaan en nu op de bank slaapt omdat ze geen trappen kan lopen. Hiervoor zal WMO ingezet worden om te kijken wat er nodia is aan zora.

Samen met Werkom zijn er spreekuren georganiseerd waarbij werknemers terecht kunnen voor een geldfit test, een check op welke regelingen ze mogelijke recht hebben of anderen financiële vragen. De consultants van team MeerDoen en de preventie consulten van het Team Schuldienstverlening trekken hierin samen op.

Het was goed om op deze laagdrempelige manier eens bij Werkom op de werkvloer te zijn. In de pauze van de werknemers zijn wij aangeschoven aan de lunchtafels om zo heel laagdrempelig over Schuldhulpverlening en Bijzondere bijstand/Meerdoen te vertellen. Er kwamen direct wat gesprekken onderling opgang en ook werden er "algemene" vragen aan ons gesteld. Al met al denk ik dat het een geslaagde dag was waarbij wij over de regelingen konden vertellen, advies konden geven en ons gezicht hebben laten zien. Ik denk dat het nog wel de uitdaging is dat mensen ons straks ook nog weten te vinden en durven te komen.

2.b Menstruatie-armoede

De bestrijding van menstruatie-armoede is onderdeel van ons armoedebeleid.

Er zijn inmiddels gesprekken gevoerd met o.a. Spurd, sportverenigingen, Voedselbank en onderwijs om in kaart te kunnen brengen welke signalen er gezien worden, wat er leeft in onze gemeente en wat is er allemaal al. Zo is gebleken dat het niet overal bekend is dat er sprake is van menstruatie armoede en wat de signalen hiervan zijn, partijen zien wel het belang en zijn bereid om hier aandacht aan te geven.

Zo wil Spurd samen met de sportverenigingen hier meer aandacht aan geven via hun nieuwsbrief en wordt er gekeken naar de mogelijkheden om bij de sportverenigingen een uitgifte punt voor menstruatie producten te realiseren. Voetbalvereniging Purmersteijn is de eerste vereniging die al een uitgifte punt hebben gerealiseerd en heeft hier positieve ervaringen mee.

Het bestuur van voetbalvereniging Purmersteijn heeft een uitgiftepunt voor menstruatieproducten: Allereerst hebben we veel complimenten gekregen van dames, moeders, tantes maar ook van jonge meiden zelf. Zij geven aan heel erg blij te zijn met dat wij menstruatieproducten bij Purmersteijn gratis aanbieden. 'Hier moeten andere clubs een voorbeeld van nemen' horen we vaak. Zij voelen zich gehoord en gesteund hierin. Het geeft ons de gelegenheid om de taboe weg te nemen omdat je op deze manier actief het gesprek

Als gemeente hebben we ons sinds kort aangesloten bij het Armoedefonds in het kader van de menstruatie-armoede. Samen zorgen we ervoor dat meisjes/ vrouwen in onze gemeente toegang hebben tot de benodigde menstruatieproducten. Stichting Armoedefonds werkt samen met ruim 66 gemeenten

om menstruatiearmoede te bestrijden, zoveel mogelijk mensen te bereiken en ervoor te zorgen dat niemand vanwege menstruatie-armoede thuis hoeft te blijven van werk of school of andere activiteiten. Op dit moment zijn er 3 formele uitgiftepunten. We breiden het aantal menstruatie uitgiftepunten (MUP) in Purmerend uit naar **15**. Denk hierbij aan scholen, maatschappelijke hulporganisaties, bibliotheek, de Voedselbank, Noppes en particuliere initiatieven zoals o.a. de weggeefkastjes en de weggeefwinkel. We streven bij het organiseren van de uitgiftepunten naar laagdrempelige locaties, bereikbaar voor de doelgroep en mede mogelijk gemaakt door inwoners die enthousiast zijn om aan dit initiatief deel te nemen.

Ook op het stadhuis zijn er drie toiletten voor bezoekers voorzien van menstruatiekastjes waarin menstruatie producten beschikbaar zijn.

2.c Babyspullen

Een lege kledingkast, een koud bedje, geen knuffels om mee te knuffelen of speelgoed om mee te spelen. Dit zijn de voorbeelden uit de praktijk die we helaas zien bij gezinnen in Purmerend die het financieel niet breed hebben. Als gemeente vinden we dat alle kinderen recht hebben op een eerlijke start, ongeacht de financiële situatie waar ze in geboren worden. Zie ook memo over Kansrijke Start (<https://purmerend.raadsinformatie.nl/document/10039744/1>).

We zijn daarom vanaf april een samenwerking aangegaan met Stichting Babyspullen. Zij bieden de mogelijkheid om (aanstaande) ouders in armoede te ontzorgen en hun kindje vanaf de geboorte tot twee jaar van basisartikelen te voorzien door het schenken van babystartpakketten. Deze pakketten worden samengesteld uit nieuwe en gebruikte babyspullen en bevatten kleding, bed- en bad textiel en verzorgingsproducten en klein speelgoed.

Er zijn vanaf april al **23 pakketten** verstrekt vanuit de verwijzers Kraamvogel, Geboortezorg Purmerend, Vluchtelingenwerk en Clup Welzijn. Naast dit initiatief werken we ook samen met een initiatief van een Purmerender, de babyspullenbank.

2.d Samenwerkingsconvenant met beschermingsbewind

Steeds meer Purmerendse huishoudens hebben betalingsachterstanden. Een op de vijf huishoudens heeft geldproblemen. Om inwoners van onze gemeente met geldproblemen en -zorgen te helpen, is het belangrijk hen de juiste ondersteuning te bieden. Dat doen we als gemeente, maar we werken daarbij ook samen met andere partijen waaronder de beschermingsbewindvoerder partijen. Als de rechter iemand heeft benoemd als bewindvoerder, dan beheert deze alle of een deel van zijn/ haar geldzaken voor iemand die dit zelf tijdelijk niet meer kan.

Om deze samenwerking te borgen hebben we gezamenlijk een convenant opgesteld en afspraken gemaakt naar wie wij als gemeente doorverwijzen. Zo weet de inwoner dat het om een beschermingsbewindvoerder gaat die kwaliteit en zekerheid biedt. Op deze manier helpen we inwoners op weg met als uiteindelijk doel zelfredzaamheid. <https://purmerend.nl/actueel/meer-nieuws/bewindvoerders-en-gemeente-werken-samen-aan-terugdringen-schulden>

Onder begeleiding van een budgetcoach van de gemeente en ondersteuning van de bewindvoerder leren deelnemers in een traject van 6 maanden financiële vaardigheden om financieel weer op eigen benen te kunnen staan. Het traject is ook helpend om een goed beeld te krijgen of iemand wel kan uitstromen uit beschermingsbewind. De coach maakt een rapportage en geeft net als de bewindvoerder advies over de uitstroom. Deze rapportage neemt de rechter-commissaris mee in de besluitvorming over het opheffen

van een bewind. Met deze aanpak dragen we bij aan duurzame uitstroom wat weer bijdraagt aan het voorkomen van recidive.

Er zijn vanaf januari al **34 coaching trajecten** opgestart.

*Ik heb tijdens de huisbezoeken overlegd over het toewerken naar zelfredzaamheid en dan leg ik uit dat er gebruik gemaakt kan worden van de Hub. Voor zover ik er nu iets over kan zeggen, vind ik het fijn dat er een traject inclusief coaching is die het toewerken naar redzaamheid van mij overneemt. De eerst gesprekken zijn goed bevallen. **Lida Slagter, Lotus Bewindvoering***

*Mijn eerste ervaring is positief. Vanaf het begin was er direct goed contact met de coaches. Het is een duidelijk systeem. Ik heb ook met een cliënt meegekeken, het ziet er overzichtelijk uit. Ik vind het fijn dat er een oplossing is om je cliënten een tastbaar traject aan te bieden, want wat wij zelf deden was te summier. Ik heb het mijn cliënten aangeboden en het grootste gedeelte was direct enthousiast **Natascha Putter, Roorda bewindvoering***

Dit coachingstraject breiden we dit jaar uit naar inwoners die een schuldhulpverlening of Budgetbeheertraject doorlopen. We zetten actief in op de zelfredzaamheid en het coachen van onze inwoners.

2.5 Voorlichting financieel misbruik ouderen i.s.m. Rode Kruis

Het gebeurt helaas steeds vaker dat ouderen slachtoffer worden van financieel misbruik. Het gaat dan bijvoorbeeld om het wegnemen van geld, maar ook extra pinnen met de bankpas van ouderen Omdat er niet genoeg inkomen meer is om de lasten te betalen signaleren wij steeds vaker betalingsachterstanden. Daarom gaan we hier als gemeente meer aandacht besteden en de ouderen beter voorlichten. We gaan na de zomer op verschillende plekken in de wijk, in samenwerking met het Rode Kruis, voorlichting geven aan ouderen over het thema "financieel misbruik".

2.6 In contact met de scholen

Uit gesprekken met scholen blijkt dat met name op de basisscholen armoede op verschillende manieren zichtbaar wordt, maar we zien dat er ook al veel initiatieven zijn op school of in de omgeving (zoals betrokken ouders van klasgenootjes). Denk bijvoorbeeld aan een kind dat zijn lunch 'vergeet', waarvoor er op school een extra broodje/fruit beschikbaar is. Het niet op een sport zitten, geen vakanties, vaak dezelfde kleding of in de 'verkeerde' outfit lopen zijn nu eerder de signalen dan de 'vergeten' lunch.

De scholen zien dat steeds vaker de vrijwillige ouderbijdrages niet meer betaald worden Schoolreisjes organiseren, kerstdiner of Pasen of extra's voor Suikerfeest etc. wordt steeds lastiger te organiseren. De uitstapjes naar museum of voorstellingen zijn eerder dingen die hierdoor achterwege blijven. We zijn gestart met integrale overleggen per wijk, zo willen we meer wijkgericht werken met de scholen en de betreffende gezinnen de juiste ondersteuning bieden.

3 Verruiming van regelingen

3.1 minimaregelingen

De eerste reacties van inwoners is dat zij enthousiast reageren op de uitbreiding van met name "sport en cultuur" en er ook gebruik van maken. Eind dit jaar kunnen we een beter beeld geven van hoe inwoners de verruimde regelingen ervaren.

De Adviesraad Sociaal Domein Purmerend heeft I&O Research gevraagd een onderzoek uit te voeren onder de inwoners van Purmerend die mogelijk in aanmerking komen voor een regeling. I&O Research heeft onderzoek gedaan naar het bereik, de toegankelijkheid en de effecten van regelingen ter ondersteuning van mensen met een laag inkomen. Deze resultaten en de ervaringen van de inwoners nemen wij mee in ons communicatieplan.

Ellen woonde over de hele wereld en leefde een dynamisch leven. Tot het mis ging. Door een ernstig scooterongeluk lag zij twee maanden in coma en raakte zij halfzijdig verlamd, heeft ernstige hersenschade, en is eenzijdig blind en doof. Na jaren van revalideren, trainen en doorzetten kan zij weer zelfstandig wonen. Wat haar op de been houdt, is haar ijzeren wilskracht. En sporten. Daarom is zij blij met de verruiming van de regeling voor sportieve en culturele activiteiten: hierdoor kan zij haar abonnement bij de sportschool betalen. Als ze sport, gebeurt er iets positiefs in haar hoofd en hoeft zij minder psychische medicatie te gebruiken. "Mijn wereld is groter geworden, ik kom weer ergens en tel mee", aldus Ellen.

3.2 Energietoeslag

De aanvraag van energietoeslag van 2023 is gedaan op basis van 2022, tenzij er wijzigingen waren. De energietoeslag 2023 is nagenoeg afgerond. In november 2023 hebben 3.645 huishoudens ambtshalve de energietoeslag van € 800,- ontvangen. De huishoudens die geen ambtshalve bijdrage hebben ontvangen konden vanaf 1 januari 2024 een aanvraag indienen. Op enkele aanvragen na zijn alle aanvragen afgehandeld en kwamen nog 410 huishoudens in aanmerking voor de energietoeslag.

Energietoeslag	huishoudens	Bedrag
Ambtshalve verstrekking	3.645	€ 2.916.000
Op aanvraag	410	€ 313.181
Totaal:	4.055	€ 3.229.181

4 Versimpeling van regelingen

Zoals in het armoedebeleid staat omschreven gaan we, waar mogelijk, het proces en werkwijze van de aanvraag miniregelingen versimpelen en willen we het bereik van regelingen vergroten. De eerste stappen zijn daarin gezet.

4.1 Communicatiemiddelen en aanvraagproces

We houden meer rekening met de achtergrond van mensen. Zo zijn er mensen die niet kunnen lezen en schrijven. Binnen de vormen van communicatie houden we daar rekening mee. Daarom gaan we passende manieren bedenken om de drempel te verlagen, de informatie te laten landen bij meer mensen en uiteindelijk het bereik te vergroten. Denk daarbij aan video, iconen en illustraties in meerdere talen.

Animatieplatform

Binnen de gemeente heeft het team Schulddienstverlening vorig jaar april een start gemaakt met een animatieplatform (Purpose). Purpose maakt financiële informatie begrijpelijk met animatiefilmpjes voor het maatschappelijk domein. Zo zijn er over de dienstverlening schuldhulpverlening verschillende animatievideo's beschikbaar waarin de verschillende onderwerpen in een korte video duidelijk worden uitgelegd. Elke video bevat een korte animatie met een duidelijke voice-over en is met ondertiteling beschikbaar in het Nederlands, Engels, klassiek Arabisch en Tigrinya. De animaties worden gebruikt in de spreekkamer, tijdens de huisbezoeken, op de gemeentewebsite en in de brieven/kaartjes is een QR beschikbaar om de video te kunnen zien. Uit de eerste resultaten zien we dat de animatievideo vaak

bekeken worden in het Engels en Arabisch en dat animatievideo vroegsignalering en schuldhulpverlening het meest worden bekeken.

Het animatieplatform wordt dit jaar uitgebreid naar onderwerpen rondom de minimaregelingen en de Participatie wet. Hierbij komen allerlei onderwerpen aan bod komen, zoals de bijzondere bijstand, wat is inkomen en vermogen, intakegesprek, rechten en plichten, aan het werk en nu?

<https://purmerend.nl/werk-inkomen-en-schulden/schulden-en-geldzorgen/hulp-bij-schulden/schuldhulpverlening>

4.3 Vergroten bereik

Als gemeente willen we de drempel verlagen, de informatie laten landen bij meer mensen en uiteindelijk het bereik vergroten. We brengen de verruimde regelingen onder de aandacht bij netwerkpartners en hulpverleners. Er zijn al een groot aantal instanties bezocht om de regelingen en de uitbreiding hiervan toe te lichten. Zo is het voornemen om samen met Spurd alle sportverenigingen en cultuuraanbieders een bijeenkomst te organiseren om het Jeugdfonds uit te leggen.